

**Спеціалізованій вченій раді Д 41.086.03
Національного університету «Одеська
юридична академія»**

вул. Фонтанська дорога, 23
м. Одеса, 65009

ВІДГУК

офіційного опонента –

**судді Херсонського окружного адміністративного суду,
кандидата юридичних наук, Войтовича Івана Івановича
на дисертацію Дудича Андрія Васильовича**

“Експерт як учасник кримінального провадження”,

**подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за
спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова
експертиза; оперативно-розшукова діяльність**

Актуальність теми. Орієнтація України на побудову правової держави та впровадження загальноєвропейських цінностей істотно актуалізують наукові дослідження, присвячені безпосередньо забезпеченню прав та свобод людини у різних сферах діяльності держави. В той же час, кримінальне провадження виступає складною багатосторонньою діяльністю сукупності відповідних органів та осіб, коло яких визначено законом. У ній беруть участь як державні органи, їх посадові і службові особи, так і фізичні та юридичні особи, які здійснюють різноманітні процесуальні функції та наділені кримінально-процесуальним законом різноманітними за характером та обсягом правами і обов'язками. Однак спільним для них є те, що всі вони в тій чи іншій формі беруть участь у кримінальному провадженні, вступають між собою у

процесуальні правовідносини і, тим самим, здійснюють кримінальну процесуальну діяльність та які закріплені кримінально-процесуальним законом загальним найменуванням «учасники кримінального провадження» (п. 25 ч. 1 ст. 3 КПК України). У КПК України процесуальному статусу учасників кримінального провадження присвячено Главу 3 «Суд, сторони та інші учасники кримінального провадження».

До учасників кримінального провадження кримінально-процесуальний закон відносить експерта як особу, яка володіє науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями (ст. 69 КПК України). Участь експерта у кримінальному провадженні досить суттєво впливає на можливості сторін кримінального провадження при збиранні, перевірці та оцінці доказів з метою забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду. Висновок експерта, що наданий особою, яка є не зацікавленою у результатах кримінального провадження, з посиланням на фундаментальні наукові положення та апробовані методики проведення дослідження, який, при необхідності, може бути перевірений, а також показання експерта є процесуальними джерелами доказів.

На теперішній час, з огляду на прийняття нового КПК України, проблемні питання, пов'язані з участю експерта у кримінальному провадженні, набувають особливої актуальності та вимагають комплексного дослідження. Це й обумовило обрання теми дисертаційного дослідження.

Як свідчать матеріали дисертації (стор. 6), дослідження проведене у межах виконання плану науково-дослідної роботи кафедри кримінального права, процесу і криміналістики Прикарпатського юридичного інституту «Актуальні проблеми попередження та боротьби зі злочинністю» на 2011-2015 роки, яка є складовою плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку Української державності та права» на 2011-2015 рр. (номер державної реєстрації 0110U000671).

Наукова новизна одержаних результатів визначається обраною темою і колом розглянутих у дисертації питань. Дисертація є одним із перших у кримінально-процесуальній науці України спеціальним комплексним дослідженням теоретичних, методологічних та практичних аспектів участі експерта у кримінальному провадженні за КПК України 2012 року з урахуванням практики Європейського суду з прав людини та національної судової практики. Зміст дисертації свідчить про те, що низка положень, висновків і пропозицій мають безсумнівну наукову новизну, а інші – по-новому вирішують питання, які досліджувалися раніше.

Ступінь обґрунтованості й достовірності наукових положень, висновків, пропозицій визначається відповідною методологією дослідження, а також його емпіричною та теоретичною основою. Характеризуючи вказані аспекти дисертації, потрібно відзначити, що науковий характер проведеного дисертантом дослідження підтверджують поставлені та успішно вирішені нею завдання. Дисертант продемонстрував уміння критично осмислювати різні точки зору, що свідчить про високий рівень його спеціальної фахової підготовки та глибоку обізнаність з теоретичними і практичними проблемами досліджуваної тематики. Висновки дисертанта і сформульовані ним пропозиції ґрунтуються на широкому дослідженні наукових розробок проблем визначення правового статусу експерта як учасника кримінального провадження. Дослідження значної кількості наукових праць та аналіз широкого кола кримінальних проваджень дозволили дисертанту досить аргументовано обґрунтувати власну теоретичну концепцію щодо форм участі експерта у кримінальному провадженні, а також сформулювати на цій основі низку пропозицій, спрямованих на удосконалення кримінального процесуального закону.

Практичне значення одержаних результатів. Наукове дослідження, проведене А.В. Дудичем, має не тільки теоретичне, але й практичне значення. Викладений дисертантом матеріал, наведені висновки, положення та пропозиції можуть бути використані у правотворчій діяльності для вдосконалення чинного

кримінального процесуального законодавства України; у подальшому дослідженні теоретичних і прикладних проблем діяльності експерта у кримінальному провадженні; у практичній діяльності експертів, слідчих, прокурорів, слідчих суддів, суддів стосовно участі судового експерта у кримінальному провадженні на різних його стадіях.

У навчальному процесі матеріал дисертації використовується викладачами кафедри кримінального процесу і криміналістики Прикарпатського юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» (Акт про впровадження від 12 січня 2017 року).

Основні результати дисертації А.В. Дудича достатньо повно відображені у 10 наукових публікаціях, 5 з яких опубліковані у фахових виданнях, перелік яких затверджений МОН України, 1 – в іноземному виданні та 4 – у тезах доповідей на конференціях. Основні положення дисертації, що виносяться на захист, у достатньому обсязі відображені в авторефераті дисертації, зміст якого відповідає встановленим вимогам.

Оформлення дисертації та автореферату здійснене відповідно до встановлених вимог і в цілому не викликає зауважень.

Зауваження до дисертації. Оцінюючи позитивно дисертацію, основні висновки і рекомендації, викладені в ній, потрібно звернути увагу дисертанта на моменти, які потребують роз'яснення в ході захисту дисертації:

1. У п.1.2. при дослідженні вимог до експерта як учасника кримінального провадження, при дослідженні компетенції експерта як однієї з вимог, які пред'являються до його особи, варто було б звернути увагу на співвідношення та взаємозв'язок із компетенцією такої категорії як компетентність (стор.35-36 дисертації). До того ж, досліджуючи судово-експертну діяльність загалом та професійну діяльність зокрема, дисертант з'ясовує сутність поняття «судово-експертна діяльність» та її складові елементи.

2. На с. 91 дисертації зазначається, що Закон України «Про судову експертизу» визначає право на безперешкодний доступ експерта до об'єкта

дослідження і належні умови праці. Дане право залишилось поза увагою дисертанта.

3. З огляду на відсутність у чинному Кримінальному процесуальному кодексі України положення, яке покладає на органи досудового розслідування обов'язок встановлювати причини та умови, які сприяли вчиненню злочину, а також обов'язку вживати заходи з їх усунення шляхом внесення відповідного подання посадовим особам підприємств, установ та організацій, спірним видається наукове обґрунтування здійснення експертами профілактичної діяльності зі встановлення причин та умов вчинення злочинів.

4. З огляду на мету дисертаційного дослідження викликає заперечення необхідність детального дослідження у підрозділі 3.1. „Проведення експертизи як форма участі експерта у кримінальному провадженні” предмету експертизи, поняття та класифікації об'єктів та методів експертного дослідження, відмежування методу від методики та ін.

Висновок. Зазначені вище зауваження носять дискусійний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, а тому потрібно зробити висновок про те, що дисертація Дудича Андрія Васильовича “Експерт як учасник кримінального провадження” відповідає п. 13 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, а її автор – Дудич Андрій Васильович заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність.

Офіційний опонент:

**Суддя Херсонського окружного
адміністративного суду,
кандидат юридичних наук**

І.І. Войтович